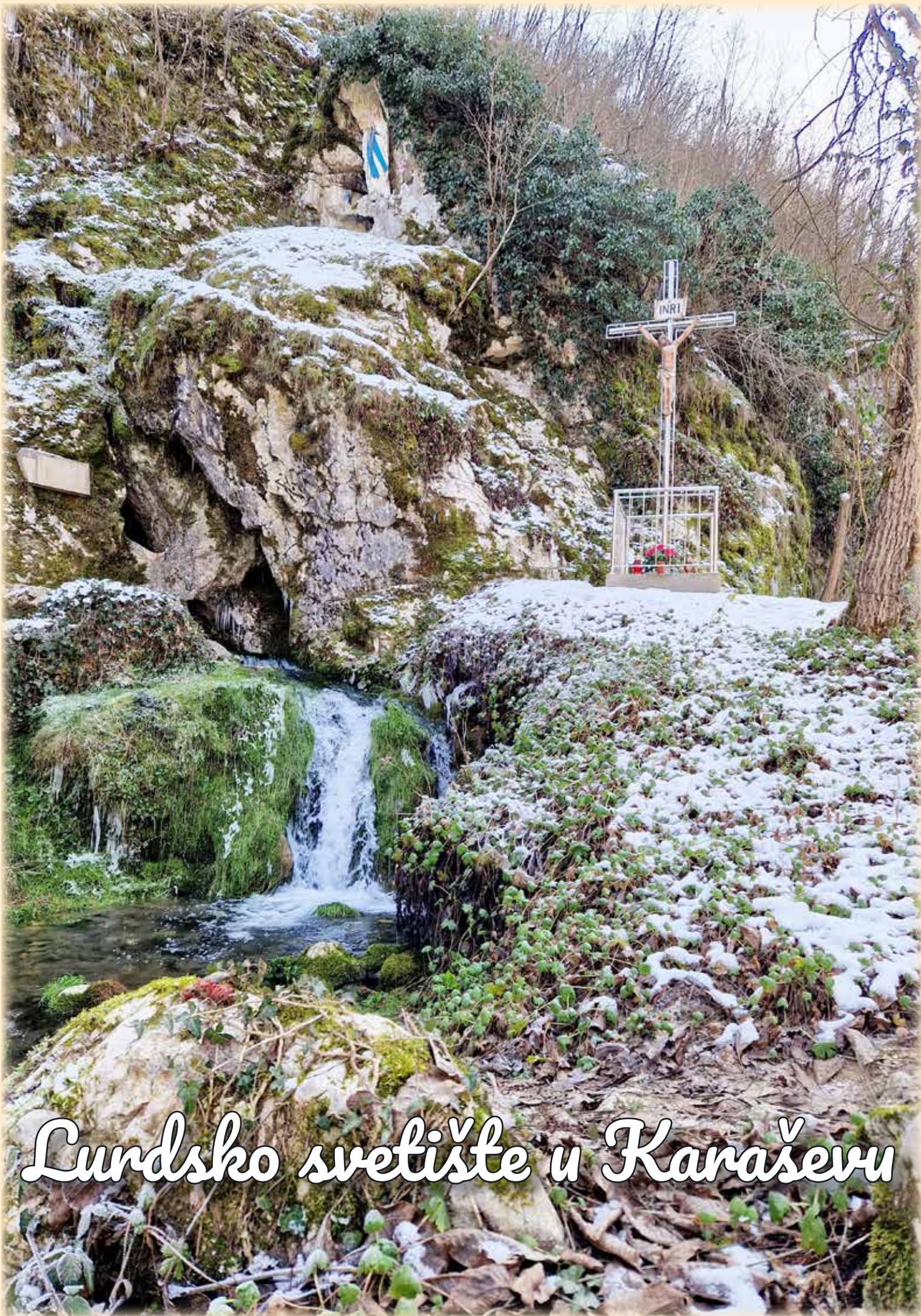

Lundsko svetište u Karaševu

Hrvatska grančica

DVOJEZIČNO GLASILO HRVATA U RUMUNJSKOJ
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

STR. / PAG. 3
INTERVJU S NAČELNIKOM
OPĆINE LUPAK

STR. / PAG. 4-7
FAŠANKE U NAŠIM SELIMA
I NAŠIM ŠKOLAMA

STR. / PAG. 7
BAL "MIŠIĆA" U KLOKOTIČU

Fašanke u našim selima

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u petak 24.03.2023. u 15.30 sati. Gledajte nas!

Mjesečno Izdanje Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj /
Ediție lunară a Uniunii Croaților din România

Godina / Anul XXX
Broj / Numărul 210

Nakladnik / Editor
Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj /
Uniunea Croaților din România

Za nakladnika / Pentru editor
Giureci-Slobodan Ghera

ISSN KOD / COD ISSN **1841-9925**

Glavni urednik / Redactor șef
Ivan Dobra

Urednici / Redactori
Lina Stroescu

Vanjski suradnici / Colaboratori
Maria Lațchici; Diana Catici;
Pr. Davor Lucacela; Petru Miloș

Tehnoredaktor / Tehnoredactor
Zlatko Nikola Ursul

Adresa:

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj
Uniunea Croaților din România
327065 Carașova 22, jud. Caraș-Severin, România
Telefon: **0040-255-232255**

Fax: **0040-255-232146**

E-mail: zhrcr@gmail.com; hg.redactia@zhr-ucr.ro
Web: www.zhr-ucr.ro Hrvatska Grančica

www.zhr-ucr.ro

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u četvrtak 02.03.2023. od 11.00 sati (prije podne). Svaka emisija pokušava obuhvatiti ono što je značajno u povijesti i životu hrvatske manjine na rumunjskom prostoru, naše tradicije, običaje i najvažnije događaje iz karaševske zajednice. Gledajte nas!

Svakog petka s početkom od 19:15, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Ričice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

U OVOM BROJU DONOSIMO / ÎN ACEST NUMĂR:

NAČELNIK MARIJAN VLASIĆ O PLANOVIMA I PROJEKTIMA OPĆINE LUPAK	STR. 3
FAŠANKE U NAŠIM ŠKOLAMA	STR. 4
SERBARE DE FAȘANCI ÎN ȘCOLILE NOASTRE	STR. 5
PROSLAVLJENE FAŠANKE U NAŠIM SELIMA	STR. 6-7
BAL "MIŠIĆA" U KLOKOTIČU	STR. 7
SLUŽBENI POSJET RUMUNJSKOJ	STR. 8-9
ZIUA NAȚIONALĂ A LECTURII	STR. 9
OPĆINSKA KNJIŽNICA NA NOVOJ LOKACIJI	STR. 9
USUSRET OLIMPIJADI HRVATSKOG JEZIKA	STR. 10-11
CAMPIONATUL EUROPEAN DE FOTBAL...	STR. 12
SKINI MASKU	STR. 13
OBOŠIREA PEȘTELUI!	STR. 14
ODLAZAK LEGENDE, PREMINUO ĆIRO BLAŽEVIĆ	STR. 15

ODLAZAK LEGENDE, PREMINUO ĆIRO BLAŽEVIĆ

Nakon duge i teške bolesti, legenda hrvatskog nogometa Miroslav Ćiro Blažević preminuo je u srijedu 8. veljače 2023. godine, dva dana prije svog 88. rođendana.

Blažević je službeno rođen 10. veljače 1935. godine u Travniku, no Ćiro je nekoliko puta objasnio kako se njegov otac Mato malo više zadržao u kafiću pa ga je kod matičara upisao dan kasnije.

Imao je impresivnu trenersku karijeru. **Trener svih trenera** je u dugogodišnjoj karijeri vodio 19 klubova u Švicarskoj, Hrvatskoj, Grčkoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini, Kini i Iranu, a trenirao je i pet reprezentacija (Švicarsku, Hrvatsku, Iran, BiH, kinesku U-23).

Najveće uspjehe u karijeri ostvario je sa zagrebačkim Dinamom 1982, kada je postao prvak Jugoslavije, kao i s reprezentacijom Hrvatske s kojom je 1998. osvojio bronzu na Svjetskom prvenstvu u Francuskoj. Na tom završnom turniru Hrvatska je u osmini finala pobijedila Rumunjsku rezultatom 1-0, a jedini pogodak u toj utakmici postigao je Davor Šuker iz jedanaesterca. U malom finalu tog Svjetskog prvenstva Hrvatska je svladala Nizozemsku s 2-1. Za Vatrene su zabili Robert Prosinečki i Davor Šuker, a za Nizozemce Zenden. Na ljestvici najboljih izbornika tog završnog turnira, trener svih trenera je zauzeo drugo mjesto. Blažević je inače bio jedini koji je s Dinamom osvojio titule prvaka u Jugoslaviji i Hrvatskoj, a također je jedini osvajao nogometni kup u Jugoslaviji i Hrvatskoj.

Jedno od posljednjih javnih pojavljivanja Blažević je imao sredinom prosinca prošle godine, kada je u Zagrebu dobio nagradu "Vladimir Beara" za doprinos razvoju sportske kulture i društvene tolerancije.

"Okupili ste se u velikom broju i ukazali ste mi veliku čast. Ali ovo je moje posljednje obraćanje javnosti na jednom javnom skupu. Gotovo je. Nema više. Adio, Ćiro. Brojim zadnje dane, svjestan sam toga", rekao je tada Ćiro. Nakon što je dobio nagradu, nije imao više snage ni za kakve razgovore s medijima, razgovore koje je inače uvijek rado vodio i koje nikad nije odbijao.

Posljednjih nekoliko tjedana života malo mu je zasladio nastup hrvatske reprezentacije na Svjetskom prvenstvu u Kataru. Naime, dok se veliki hrvatski trener u Zagrebu žestoko borio s rakom, pod vodstvom Zlatka Dalića, bivšeg Blaževićevog

pomoćnog trenera Varteksa, Luka Modrić i njegovi suigrači kući su donijeli još jednu svjetsku broncu. Vatrene su u malom finalu svladali Maroko rezultatom 2-1, a Dalić je zapravo taj uspjeh želio posvetiti Blaževiću, jednom od svojih mentora u trenerskoj karijeri.

„Ovu pobjedu želim posvetiti jednom čovjeku, Ćiri Blaževiću. Šefe, ovo je za tebe, ovo je tvoja medalja, ja mogu osvojiti pet medalja, ali ti si trener svih trenera“, rekao je hrvatski izbornik nakon malog finala.

Nedugo potom Miroslav Blažević je svom bivšem "učeniku" odgovorio: "Nisam dobro, ali se borim. Ne izlazim više nigdje, teško hodam, rak je uznapredovao. Hvala Daliću i dečkima. Napravili su povijesni podvig. Sretan sam što me moj učenik nadmašio. Stvorio je obiteljsku atmosferu i to ne može svatko."

Odlaskom Miroslava Ćire Blaževića cijela je nogometna obitelj izgubila trenera svih trenera. Njegovo trenersko umijeće, a prije svega osobna karizma osvajali su navijače i ljude gdje god je radio. Ćiro je bio jedinstven motivator i govornik bez premca, čovjek velikog stila i još veće duše i zato su ga navijači i nogometaši diljem svijeta voljeli i poštovali.

Ivan Dobra

OBOSIREA PEȘTELUI!

Un lucru foarte important în pescuitul peștilor mai mari este obosirea acestora în timpul drilului după înțepare, aici mă refer la peștii care depășesc pragul de un kilogram sau chiar și la peștii mult mai mari.

Frâna mulinetei trebuie să fie în așa fel reglată încât să evite ruperea firului, dar în același timp să asigure înțeparea peștelui. În mare parte, frâna mulinetei trebuie reglată înainte de lansarea liniei cu care pescuim și verificată după fiecare captură sau agățătură.

Reglarea frânei depinde de forța și mărimea peștelui agățat. Dacă simțim că avem de-a face cu un adversar mai serios, putem relaxa puțin frâna sau și mai bine ar fi să încercăm să ținem peștele în loc cu vârful lansetei ridicat fără să încercăm să recuperăm, pentru a nu-l enerva. Doar se știe că un pescar grăbit sau poate după o dușcă zdravănă de țuică se grăbește să aducă peștele la mal cât mai repede cu putință, iar acesta din urmă devine nervos și reacționează violent. Un astfel de demers din partea pescarului este un lucru greșit din partea pescarului și poate duce la ruperea firului și la pierderea peștelui.

De cele mai multe ori se întâmplă ca atunci când înțepăm un pește mai mare acesta să nu reacționeze imediat, ci după câteva secunde. În cazul acesta trebuie să profităm de acest interval de timp și să ne pregătim pentru drilul care urmează. Un începător care nu știe acest lucru va începe să mulineze în disperare, mergând înapoi sau înainte, luând la dreapta sau la stânga, un lucru foarte greșit într-o situație ca aceasta. Această agitație duce numai și numai la enervarea peștelui, exemplarele mari nu suportă să fie aduse la mal precum o găleată de apă scoasă din fântână.

În momentul în care peștele dă primele semne de slăbiciune este indicat să încercăm aducerea lui la mal, dar dacă simțim că mai are forța necesară de a ne lua din firul mulinetei, reglăm numai de câțiva centimetri frâna și lășăm peștele să mai obosească puțin, nu ne grăbim și nu îl enervăm.

De cele mai multe ori peștele mare înțepat se oprește singur cu fața în curent, după care rămâne într-o poziție de rezistență foarte fermă, cu mișcări din cap sau plecări false. Nu vă lăsați păcăliți de aceste manevre ale peștelui, asemenea cazuri le întâlnim doar când pescuim pe râuri cu debit mare și cu adâncimi cuprinse între 3-4 metri unde ne putem trezi la capătul firului cu pești de 10 sau chiar și 15 kg. De asemenea, recomand evitarea tragerii peștelui la mal cu lanseta curbată la maxim, peștele este cel care trebuie să cedeze la presiune și să se ridice singur la suprafață. Iar atunci când a ajuns la suprafața apei, putem avansa și recupera peștele cu mâna sau, și mai bine, cu ajutorul minciogului.

De-a lungul vieții, de când mă știu cu undița în mână, am avut parte de foarte multe capturi semnificative de clean, păstrăv, șalău, știucă, dar și de foarte mulți pești pierduți din cauza unor neglijențe pur și simplu copilărești. Totul s-a datorat faptului că nu am avut răbdarea necesară aducerii peștelui la mal cu o oarecare măsură.

Însă cu trecerea timpului și a anilor am dobândit și această răbdare, un lucru foarte important în pescuitul peștilor mai mari. Tocmai de aceea doresc să îndrum tinerii pescari să aibă o răbdare uimitoare cu peștii mari pe care au norocul să-i prindă și le doresc să aibă continuitatea unei lungi vieți pe malul apei. Fire întinse (aproape) tuturor pescarilor!

Petru Miloș

NAČELNIK MARIJAN VLASIĆ O PLANOVIMA I PROJEKTIMA OPĆINE LUPAK

Započela je 2023. godina, tako da smo razgovarali s načelnikom Marijanom Vlasićam kako bi doznali koji su trenutni i budući projekti za Lupak, Klokotič, Ravnik i Vodnik, to jest za sela koja pripadaju općini Lupak.

Kako je istaknuo prvi čovjek lupačke općine, u planu imaju nekoliko važnih projekata na području općine Lupak.

Imamo 2 projekta za Dom kulture, u Lupaku i u Ravniku. U Domu kulture iz Lupaka čekamo da počmu rađe za jedan ili dva meseca. Nažalost, što se tiče Doma kulture iz Ravnika, firma iz Temišvara što je zaradila licitaciju, tamo se dogodila nesreća i čovik što ji rukovodil je umrl, i sad treba ponovno da činimo licitaciju da nađemo drugu firmu, tako će tamo rađe moraju da se odgode. Rađe na Domu kulture podrazumevaju termičko izoliranje iznadnora, da se promeni krov, da se montira centralno grejanje i novi kaloriferi, da se napravi ozvučenje, novi sanitarni predmeti, da se napravi jedna zgrada de da se drže drva. Isto i u Lupaku i u Ravniku.

Sad radimo na putevi u Klokotiču, Lupaku, to podrazumeva da završimo asfaltiranje svih sokaka što su ostali neasfaltirani. Nadamo se da do kraja maja

bude sve gotovo.

Kanalizacija u Lupaku je dovršena, a što se tiče vode, 95% je završeno komplektno, ješte treba da povežemo struju.

Iz lokalnog budžeta bi teli da napravimo i nekoliko sokaka: da se asfaltiraju tri sokaka u Lupaku što nismo mogli da ji uhvatimo u projekt, dva puta poljoprivredni u Klokotiču, a u Ravniku imamo jedan most koji treba da se napravi. Ukoliko nim ostanu novci lamo da vidimu da napravimo i drugo.

Što se tiče škula, bi teli da napravimo jedan projekt za sportsku dvoranu ovde u Lupaku, če nemaju deca de da čine sport zimi ili kad je kiša, ne možeš da ji izvadiš nadvor na zimu. Naš plan je da tu dvoranu napravimu pored škole, na mestu gde je bila stara gradinica, jer sad gradinicu smo premestili u novu zgradu.

100 hiljade leja smo dobili kako da napravimo i gradinicu u Klokotiču. Ti novci nim donesal naš zastupnik u Rumunjskom Parlamentu Slobodan Gera. S ovom prilikom tel bi da mu se zahvalim, jer s temi novci lamo dosta toga da promenimo u klokotičkoj gradinici. Na primer, da se promene obluci, da napravimo jednu salu de da jedu, nov mobilier.

Komanda čeka nestrpljivo i se popravlja za proleće. U Vodniku smo očistili pored puta, šanceve se čiste i se napravlja de nesu. Tako lamo u svakim selu da činimo.

Lina Stroescu

FAŠANKE U NAŠIM ŠKOLAMA

U petak 17. veljače 2023. godine, u našim vrtićima ponovno su zavladaale vesele maškare.

Mališani svake godine nestrpljivo očekuju ovaj dan, kako bi se maskirali u razne popularne likove. Cijeli dan u našim vrtićima je bilo veselo i šareno, jer su svuda šetali klaunovi, vatrogasci, policajci, princeze i superjunaci. Nije nedostajalo ni pjesme i plesa, a sve to kako bi otjerali zimu i dozvali proljeće, kao ni čašćenje s pizzom, omiljeno jelo naših mališana.

Već tradicionalno, Osnovna Škola Lupak organizira školske maškare za djecu, na kojima sudjeluju svi učenici pripadajućih škola iz Klokotiča, Lupaka, Ravnika i Vodnika. Akcija lupačke škole započela je u petak 17. veljače, posljednjeg školskog dana, kada su u školu došle princeze, ratnici, superjunaci, vile, nindže, razne životinje te tri djevojčice obučene u prelijepu karaševsku narodnu nošnju. Kao i uvijek,

povorka je krenula ispred škole i išla lupačkim ulicama tako da su ovi maštoviti osnovnoškolci s ponosom pokazivali svoje maske i raskošne kostime.

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj je i ove godine novčano podržalo pokladne programe u svim školama iz karaševske zajednice gdje su bili organizirani. S ovom prilikom čestitamo svim učenicima, učiteljima i učiteljicama na njihovom trudu, zalaganju i na organizaciji ovakvih prekrasnih akcija i nadamo se ovako zabavnom i veselom ugođaju i sljedeće godine!

Lina Stroescu

SKINI MASKU

Ovih dana u mnogim mjestima oživjele su maske i poklade.

Čak su i djeca imala svoje igre i nastupe pod maskama. Sve je bilo u znaku maski. Na njemačkim televizijskim programima mogli smo gledati kako se karneval slavi u Düsseldorfu, Kölnu, Mainzu i mnogim drugim gradovima. Sve je to prošlo i evo nam početka Korizme. Zašto je Korizma važna za naše društvo objasniti ću simboličkom figurom čije je vrijeme prošlo. Kaže se da su poklade vrijeme budala. Što je budala? U Srednjem vijeku budala je bio jedini koji je mogao prokazati vladaru njegove pogreške, a da mu se ništa ne dogodi, da mu glava ne ode s ramena. On je smio raskrinkati vladara, tj. skinuti njegovu masku, jer je to činio s humorom i baš kao budala. Simbol budale bilo je ogledalo koje je držao pred moćnicima. Ti, bogatašu, silniče, visoko cijenjeni i ugledni, pogledaj u ogledalo i vidi kakav si stvarno. Vidi kako si samo čovjek s pogreškama i slabostima. Slično se događa i danas kada se s puno humora u govorima zezaju političari i mnogi drugi slojevi društva.

Ali, na Pepelnicu ili Čistu srijedu počinje jedno drugo vrijeme. Ogledalo budale se okreće. I što se događa? Najedanput vidimo same sebe. Ako promatramo sebe same, tada je važno, da smo poštteni prema samima sebi. Mnogi to ne žele. Ipak je važno za sve koji žele biti poštteni i istiniti, a to je velika zadaća, odložiti razne maske i gledati čovjeka i ljude kakvi stvarno jesu. Sasvim pošteno trebamo se upitati: Tko sam zapravo ja? Što želim u mom životu? Koje ciljeve i ideale imam? Je li život kojeg živim takav, da odgovara mojoj vjeri? Za kojim suvišnim stvarima trčim? Koje maske stavljam dnevno na sebe, da sebe ne vidim kakav sam stvarno i da me drugi ne vide u pravom svjetlu? Što glumim samom sebi a nije tako?

Mnogi se boje vidjeti nenašminkanu istinu. Stvarno može biti tvrdo i bolno vidjeti nešto što se ne želi vidjeti. Čini se da je pakiranje važnije od sadržaja. Ništa nije bilo drukčije ni u Isusovo vrijeme. Zato on opominje u evanđelju da se skinu pobožne maske kako ne bismo zavaravali ni sebe ni druge. Kad pogledamo iza naših maski tada se pokazuje da iza naših fasada nije sve tako dobro i savršeno kako bismo mi to željeli i kako rado glumimo. Tada se pokazuje da imamo slabosti, pogreške i nedostatnosti. Teško je njih priznati i nenašminkane pogledati. Ali to trebamo učiniti pred Bogom i nama samima da naš život postane autentičniji i pošteniji. I tako sami sebe upoznajemo.

Gledati iza naših maski, to je važno, ali nije uvijek lagana zadaća u korizmeno vrijeme. Upravo kao kršćani ne smijemo pred tim imati straha. Ako sebe vidimo kakvi smo, tada vidimo sebe kako nas Bog vidi. Mi tada vidimo čovjeka koji je stvoren od Boga sa svim svojim dobrim i lošim svojstvima, tako je željen, prihvaćen i ljubljen. Stoga se možemo ohrabriti da nismo savršeni. Možemo se ohrabriti da odložimo naše maske u kojima smo drugima nešto glumili i drugi nama. Možemo živjeti pošteno s nama samima i s drugima. Tako pošteno i pravo ophođenje jednih s drugima od pomoći je i ljekovito za nas same i isto tako za naše društvo u kojem na žalost ima puno toga lošega i praznoga.

Znak naše vjere stoji u središtu Pepelnice. Križ od pepela podsjeća nas na naše vlastite slabosti i konačno na našu prolaznost. Taj nas znak ne treba prestrašiti. Ako se stavimo pod taj znak, tada vjerujemo i imamo povjerenje da nas Bog ne ostavlja. "Obraćajte se i vjerujte Evanđelju". Ta nas rečenica poziva da se pošteno razračunamo s našim životom i dopustimo da nas prožme svjetlo radosne vijesti. Naša vjera uvijek iznova daje nam šansu za novi početak. Jesmo li na to spremni? Primajući križ od pepela mislimo na to, da je pepeo ranije bio vrlo važno sredstvo čišćenja. Pepeo koji nas suočava s činjenicom naše prolaznosti, treba također naše maske i sve krivo na nama oprati, da bismo mogli same sebe promatrati i da možemo biti onakvi kakve nas Bog želi.

U školi Isusovoj možemo učiti da svoj život učinimo darom. Ako se kršćanin predaje, bez da broji, tada svjedoči: nije vrijednost života u materijalnom bogatstvu nego u ljubavi.

Dr. theol. Davor Lucacela

CAMPIONATUL EUROPEAN DE FOTBAL ÎN SALĂ PENTRU PREOȚI

În perioada 13-17 februarie 2023, la Timișoara, a avut loc cea de-a XV-a ediție a Campionatului European de Fotbal în Sală pentru Preoți.

Anul acesta, Timișoara a fost gazda acestui mare eveniment la care au participat peste 200 de preoți care provin din țări, culturi și medii total diferite. Cele 16 țări care au acceptat invitația și au decis să participe la turneu au fost Albania, Austria, Bosnia și Herțegovina, Cehia, Croația, Italia, Kazahstan, Kosovo, Muntenegru, Polonia, Portugalia, Serbia, Slovacia, Slovenia, Ungaria și România, iar organizatorul principal al competiției a fost Pr. canonic Nikola Lauș, directorul Cancelariei Episcopale.

Deschiderea evenimentului a avut loc luni, 13 februarie, la biserica Parohiei Personale Bulgare (Notre Dame), prin intermediul Sfintei Liturghii celebrate de Excelența Sa Iosif Csaba Pal, episcop de Timișoara.

În cea de-a doua zi a campionatului, Sfânta Liturghie a avut loc la biserica Millennium din Timișoara-Fabric, fiind celebrată de către Excelența Sa Laszlo Bocskei, episcop de Oradea, după care au avut loc și primele meciuri de fotbal, desfășurate atât în Sala Universității de Vest din Timișoara, cât și în Sala Sporturilor "Constantin Jude" (fosta Sală Olimpia).

A treia zi a campionatului, i-a găsit pe participanți la locul de pelerinaj Maria Radna, unde Sfânta Liturghie a fost celebrată de către Excelența Sa dr. Gergely Kovacs, arhiepiscop de Alba-Iulia.

În data de 16 februarie au avut loc meciurile pentru stabilirea clasamentului final la Sala Sporturilor "Constantin Jude". Înainte de manifestarea sportivă, a avut loc Sfânta Liturghie, la ora 10:30, la biserica Preasfânta Inimă a lui Isus din Timișoara-Elisabetin. Celebrantul principal a fost Excelența Sa Aurel Percă, arhiepiscop și mitropolit de București. În ceea ce

privește cadrul muzical, acesta a fost asigurat de către cantorul Denis Moldovan, de către cantorul bisericii din Elisabetin, Krisztian Kelemen și de către grupul "Laudate Dominum" din Receaș. Cuvântul introductiv i-a aparținut Excelenței Sale Iosif Csaba Pal care a ținut să îi salute pe toți cei prezenți. La celebrarea Sfintei Liturghii a fost prezent și dl. Giureci-Slobodan Ghera, alături de alți câțiva membrii ai Uniunii Croaților din România, care a fost, totodată, și unul dintre partenerii acestui eveniment. La finalul Sfintei Liturghii, i-a fost oferit Excelenței Sale Aurel Percă o mică atenție, drept amintire, din partea gazdelor de la Timișoara, respectiv un tricou alb-violet al echipei Politehnica Timișoara. Cuvintele de încheiere i-au aparținut părintelui Sima Milan care a ținut să le mulțumească tuturor celor prezenți la Sfânta Liturghie.

După acestea, toți s-au deplasat către Sala Olimpia, unde urmau să se desfășoare meciurile decisive. Astfel, la finalul zilei, campioană a devenit reprezentativa preoților din Polonia care a reușit să învingă echipa Portugaliei. Pe locurile 3 și 4 s-au clasat, în ordine, Bosnia și Herțegovina și Slovacia.

În ceea ce privește echipa României, aceasta a ocupat locul al șaselea, în urma înfrângerii suferite în meciul cu echipa Croației, care a reușit să se impună cu scorul de 1 - 0 după o partidă aprig disputată. Reamintim cititorilor noștri că un scor identic a fost înregistrat și în optimile de finală ale Campionatului Mondial de Fotbal din Franța în 1998 atunci când jucătorii antrenati de celebrul Miroslav Ćiro Blažević s-au impus la limită după un gol marcat din penalty de Davor Šuker.

Diana Catici

SERBARE DE FAȘANC ÎN ȘCOLILE NOASTRE

Fășancul este o sărbătoare populară ce marchează începutul Postului Mare al Paștelui. Copiii așteaptă cu nerăbdare această zi din an, pentru a se putea costuma în diverse personaje.

Cu acest prilej, vineri, 7 februarie 2023, preșcolarii și elevii claselor I-IV din Carașova și Nermed au organizat un adevărat carnaval al costumelor și măștilor. Costumați în diverse personaje de poveste, dar și din viața reală, precum prințese, dragoni, Scufițe-Roșii, polițiști, pompieri, cavaleri, zâne, școlarii și-au prezentat în fața clasei minunatele costume. S-a ascultat muzică, s-a dansat și au avut loc diferite probe menite să ateste măiestria participanților, iar toată lumea s-a simțit bine.

Nici elevii din comuna Lupac nu s-au lăsat mai prejos. Tradițional, Școala Generală Lupac organizează un carnaval la care participă și elevii din Clocotici, Rafnic și Vodnic. Tot vineri, pe 17 feb-

NATJEČAJ FIFA23

Uponedjeljak, 20. veljače 2023. godine, u Središnjem sjedištu Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj održano je treće izdanje natjecanja FIFA23, najpopularnijeg nogometnog simulatora na svijetu. Natjecanje je okupilo 25 igrača iz hrvatskih sela Karašova, Klokotič i Lupak, koji su se natjecali ispred video konzole PlayStation 5.

Prvenstvo je bilo organizirano u kup stilu, a parovi su se određivali ždrijebom. Eliminacijske utakmice bile su žestoke, spektakularne, većina igrača bila je usredotočena na ofenzivni nogomet, s mnogo prilika za postizanje pogotka. Prema dogovoru organizatora i sudionika, za prva tri mjesta

bruarie, pe acordurile muzicii tradiționale și în pas de sărbătoare, alaiul copiilor s-a plimbat pe străzile comunei, etalându-și cu mândrie măștile și costumele fanteziste.

Cu acest prilej, felicităm elevii și cadrele didactice pentru dăruirea de care dau dovadă în organizarea unor astfel de manifestări culturale!

Lina Stroescu

borila su se tri najbolje rangirana igrača.

Na završnom turniru međusobno su igrali igrači Iaguța Alen iz Karaševa, Pauța Deian iz istoga mjesta i Muselin Mihael iz Klokotiča, od kojih se posljednji uspio nametnuti nakon dva vrlo tijesna meča s druga dva finalista. Dakle, prvo mjesto osvojio je Muselin Mihael, drugo mjesto pripalo je Iaguți Alenu, dok je treća stepenica pobjedničkog postolja pripala Pauți Deianu. Podsjetimo, Alen Iaguța uspio se nametnuti u prethodnim izdanjima natječaja koji je Zajedništvo Hrvata organiziralo 2018. i 2021. godine.

Zajedništvo Hrvata pobjednike je nagradilo diplomama, peharima i medaljama.

Lina Stroescu

PROSLAVLJENE FAŠANKE U NAŠIM SELIMA

Pripadnici hrvatske zajednice iz Rumunjske na tradicionalan način obilježili su i ove godine Fašanke.

Ovi praznici jedan su od najočekivanijih godišnjih događaja u karaševskoj zajednici. Već od nedjelje, poznata kao bezmesna nedjelja, odmah u jutarnjim satima, maskirani mladi šetali su po ulicama naših sela. U utorak isto tako, jedino što taj dan završava s "balom" koji se održava u Domu kulture. U ponoć zazvoni zvono u crkvi, prekine se ples i svi odlaze kući, jer počinje korizma ili veliki post. Pokladno vrijeme tako uvijek završava u utorak, dan prije Pepelnice, ili Čiste srijede, kada započinje korizma.

U Nermidu je veoma dobro sačuvana karaševska pokladna tradicija. Nermidanje imaju grupu muškaraca u narodnoj nošnji, maskirani u mladu i mladoženju te kuma i starog svata. Oni svake godine hodaju selom, pjevaju, plešu, zadirkavaju i uveseljavaju gledatelje, koji ih ispred svojih domova i dvorišta darivaju hranom, pićem i novcem.

Ravnik i Vodnik su dva karaševska sela u kojima je najbolje sačuvana ova drevna tradicija. U veseloj atmosferi, grupa muškaraca i mladića s kostimima od ovčijih koža, s privezanim zvonima i strašnim maskama, koji plaše malu djecu i traže novac od prolaznika, običu čitavo selo od nedjelje do utorka, ulaze u dvorišta kojima su vrata otvorena i odigraju igru kojom tijeraju zimu i zle sile.

"Kod nas u nedelju i sejdani, u tornik, slave se Poklade. To se drži tradicija od stari naših. U nedelju poranini se primenimo i idemo po selu, svi namaskirani, u kožuci. Idemo po celem selu, se šetamo. Koj je prid domam, ni invitira kod njega da turimo unutra u obor, da kusimo i poglnemo. Mi idemo odraga kod človeka,

koji ni ne vika, tamo ne idemo. Otplanu se soprimenimo od kožuci i se maskiramo u druge cole, po tanke, roklje starinske, što su nosile žene i naši stari. Drugi put, otplanu, i devke ni mole da jim damo kožuci da idu i one s nami. U tornik, isti običaj. Poranini se primenimo u kožuci, to je tradicija. Narod koji ni prima, gotvaju ti ganci, kolači, sukove, piće, svaki što ima da ni servita. Idemo pak kako u nedelju, kod svakoga što ni čeka prid domam. Otplanu isto. Narod se skupi u centru sela. Kad idemo putam se sigramo s decami, s ženami. Sad ne više škula. Prije smo išli po torniku kod nji u škulu da se sigramo, da jim govorimo i naučimo za naše tradicije kako da se ne odzabe. U tornik navečer imamo i bal maskat, de se skupe svi mošulje, igraju posik svi i maskirani i nemaskirani. To je bal prije posta. Po tradiciji mi se primenjamo mošulje kako da je rodna godina i da oteramo zlo iz našeg sela, da ne dodu kod nas. Kožuci smo komandirali iz Sibiu, prije dobrih godina, jer kod nas nema nikoga koji to više da napravlja. Sad ji kupujemo priko interneta." – rekao je Haini Birta, vođa grupe pokladara u Vodniku.

turate astfel:

1. Text la prima vedere.
2. Probleme de gramatică din bibliografie.
3. Tema eseului va fi propusă din tematica prevăzută la literatură. Eseul nu va depăși 150-200 de cuvinte.

IX razred Pismeni ispit

BIBLIOGRAFIJA

Književnost

1. Podjela književnosti (lirika, epika, drama): osobine, književne vrste
2. Književno-znanstvene vrste i publicistika
3. Temeljna civilizacijska djela
4. Hrvatska srednjovjekovna književnost

Subiectele pentru proba scrisă vor fi structurate astfel:

1. Text la prima vedere.
2. Probleme de literatură din bibliografie.
3. Tema eseului va fi propusă din tematica prevăzută la literatură. Eseul nu va depăși 200-250 de cuvinte.

X razred Pismeni ispit

BIBLIOGRAFIJA

Književnost

1. Hrvatska renesansa: Judita, Marko Marulić, Platin, Petar Zoranić, Dundo Maroje, Marin Držić
2. Hrvatski barok: Dubravka, Ivan Gundulić
3. Hrvatski klasicizam i prosvetiteljstvo: Jesenji plodovi, Matija Petar Katančić, Satir ili divji čovik, Matija Antun Reljković

Subiectele pentru proba scrisă vor fi structurate astfel:

1. Text la prima vedere.
2. Probleme de literatură din bibliografie.
3. Tema eseului va fi propusă din tematica prevăzută la literatură. Eseul nu va depăși 200-250 de cuvinte.

XI razred Pismeni ispit

BIBLIOGRAFIJA

Književnost

1. Hrvatski romantizam: Smrt Smail-age Čengića, Ivan Mažuranić, Đulabije, Stanko Vraz, Mrtva ljubav, Petar Preradović
2. Protorealizam: Seljačka buna, August Šenoa
3. Hrvatski realizam: U registraturi, Ante Kovačić, Posljednji Stipančići, Vjenceslav Novak
4. Hrvatska moderna: Utjeha kose, Jesenje večer, Antun Gustav Matoš, Pejzaž I, II, Vladimir Vidrić

Subiectele pentru proba scrisă vor fi structurate astfel:

1. Text la prima vedere.
2. Probleme de literatură din bibliografie.
3. Tema eseului va fi propusă din tematica prevăzută la literatură. Eseul nu va depăși 250-300 de cuvinte.

XII razred Pismeni ispit

BIBLIOGRAFIJA

Književnost

1. Hrvatska književnost od 1914. do 1929.: Na Drini ćuprija, Ivo Andrić, Baraka pet b, Miroslav Krleža
2. Hrvatska književnost od 1929. do 1952.: Svakidašnja jadikovka, Tin Ujević, Oblak, Dobriša Cesarić, Jama, Ivan Goran Kovačić
3. Druga moderna: Proljeće Ivana Galeba, Vladan Desnica, Ruke, Ranko Marinković

Subiectele pentru proba scrisă vor fi structurate astfel:

1. Text la prima vedere.
2. Aspecte de literatură din bibliografie.
3. Tema eseului va fi propusă din tematica prevăzută la literatură. Eseul nu va depăși 250-300 de cuvinte.

Obzirom da objavljujemo tematiku i podatke uz organiziranje olimpijade, preostaje nam samo da učenicima zaželimo puno uspjeha i nadahnuća. Vidimo se na olimpijadi!

Maria Lațchici

VAŽNA OBAVIJEST

Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH i Agencija za mobilnost i programe EU nude pripadnicima hrvatske nacionalne manjine u Rumunjskoj 2 stipendije za cjeloviti preddiplomski (BA), diplomski (MA) ili poslijediplomski doktorski (PhD) studij.

Da bi prijava bila formalno prihvatljiva, kandidati trebaju, osim podnošenje prijave, biti nominirani za stipendiju Vlade RH od Veleposlanstva Republike Hrvatske u Bukureštu. Veleposlanstvo

će nominacije dostaviti Agenciji za mobilnost i programe EU najkasnije do 31.03.2023. godine.

Detaljne informacije o postupku prijave te pojedinoj kategoriji stipendija dostupne su na mrežnim stranicama oba tijela koja su odgovorna za provedbu poziva, odnosno Agencija za mobilnost i programe EU (<https://en.ampeu.hr/>) i Ministarstva znanosti i obrazovanja RH (<https://mzo.gov.hr/en>).

Lina Stroescu

USUSRET OLIMPIJADI HRVATSKOG JEZIKA

Nakon promjena u strukturi školske godine krajem mjeseca veljače počinje drugi semestar.

Nakon kratkog odmora učenici će se vratiti u školske klupe i ponovo prionuti na učenje. Razlog više pojačanjem učenju je taj što sada nam na vratima kucaju olimpijade, iz stranih jezika, matematike, prirodnih znanosti i olimpijada iz materinskog hrvatskog jezika.

Veseli nas to što, nakon tri teških godina zbog pandemije, konačno će se olimpijada održati kao prije ovog teškog razdoblja. Prošle je godine održana u Karaševu, ali nažalost smo bili sami a ne zajedno s drugim grupama, odnosno manjinama. Konačno ćemo opet krenuti na put, odnosno na državnu razinu će učenici otputovati na sjever, u grad Botoșani.

Do državnog natjecanja iz hrvatskog jezika, koje će biti početkom mjeseca svibnja ima oko dva mjeseca. Do državnog natjecanja, učenici moraju proći kroz lokalnu i županijsku razinu i tek onda najbolji idu na završnu, državnu razinu.

Teška okolnost je ta što je sve manji broj učenika u našim školama što povlači i smanjenje broja predviđenih za sudionike na državnoj razini. No, unatoč svim izazovima smatramo da je itekako motivirajuće za naše učenike, motivirajuće u smislu da se više posvete učenju materinskog jezika, književnosti i kulture, ali i mogućnosti da upoznaju i druge gradove naše zemlje, učenike pripadnike drugih nacionalnih manjina što sve skupa doprinosi razvoju komunikacijskih i društvenih sposobnosti naših učenika, sposobnosti koji su im itekako potrebne kasnije kada krenu tražiti poslove.

Kako smo prijašnjih godina objavljivali tematiku za olimpijadu, da bi izbjegli kasnije prigovore na račun nastavnika, odlučili smo to napraviti i ove godine kako bi učenici bili upoznati s tematikom koju moraju pripremiti za lokalnu i županijsku razinu, a onda i za nacionalnu fazu olimpijade hrvatskog jezika.

Cjelokupni pravilnik organiziranja i odvijanja olimpijade kao i tematiku može se pronaći na sljedećem linku: https://www.edu.ro/sites/default/files/Regulament_specific_Olimpiada_Limba_croata

Navodimo ovdje i tematiku, po razredima:

VII razred

Pismeni ispit

BIBLIOGRAFIJA

I. Književnost - Teme

1. Moja obitelj
2. Škola
3. Običaji
4. Domovina
5. Kućni ljubimac
6. Ljubav
7. Priroda
8. Godišnja doba
9. Blagdani
10. Prijateljstvo

II. Gramatika

1. Jednostavna rečenica
2. Složena rečenica
3. Nezavisno složene rečenice (sastavne, rastavne, suprotne, isključne, zaključne)
4. Zavisno složene rečenice (predikatna, subjektna, atributna, mjesna, vremenska)

Subiectele pentru proba scrisă vor fi structurate astfel:

1. Text la prima vedere.
2. Probleme de gramatică din bibliografie.
3. Tema eseului va fi propusă din tematica prevăzută la literatură. Eseul nu va depăși 150- 200 cuvinte.

VIII razred

Pismeni ispit

BIBLIOGRAFIJA

I. Književnost

1. Moja obitelj
2. Škola
3. Običaji
4. Domovina
5. Kućni ljubimac
6. Ljubav
7. Priroda
8. Godišnja doba
9. Blagdani
10. Prijateljstvo

II. Gramatika

1. Nastajanje riječi
2. Podrijetlo riječi
3. Frazemi
4. Glasovne promjene (nepostojano "a", sibilizacija, palatalizacija, jotacija)
5. Hrvatska narječja

Subiectele pentru proba scrisă vor fi structurate astfel:

I selo Lupak ima svoji mošulje. Oblačeni u kožusima i strašnim maskama na glavi, mošulje plešu i to jedni s drugima ili s domaćinima kuće pred kojom su zastali, proganjaju djecu i mlade žene, te zaustavljaju prolaznike na putevima tražeći im novac. Što se Karaševa tiče, tamo samo jedna obitelj oblači pokladne kostime. Takozvani "čerbulje" i ove su godine krenuli selom uz pratnju frule, plešući po dvorištima kuća, pa ukućani su im darovali ručnike, novce i rakiju.

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj je i ove godine novčano podržalo pokladne programe u svim selima iz karaševske zajednice gdje su bile organizirane.

Lina Stroescu

BAL "MIŠIĆA" U KLOKOTIČU

S ciljem jačanja zajednice, prenošenja tradicije na nove generacije te dijeljenja radosti s onim najmlađima, u nedjelju navečer, 19. veljače, prije ulaska u Korizmu, organiziran je u Domu kulture u Klokotiču tradicionalni dječji bal poznat mještanima pod nazivom "Miši". Ovaj jedinstveni bal imaju jedino karaševski Hrvati iz Klokotiča i on je posvećen u potpunosti djeci. Odaziv djece bio je izvrstan i ove godine, dvorana Doma kulture u Klokotiču okupila je oko 50 djece, koja su bila u pratnji sa svojim roditeljima, bakama i djedovima, braćama i sestrama. Za dobru glazbu i ples pobrinuli su se Dragan Birta iz Klokotiča i Petar Bunea iz Karaševa, a samo veselje započelo je u 17 sati kada je

pokrenut tradicionalni karaševski danac Čast da prvi pokrene tradicionalni danac uvijek pripada nekome dječaku iz osmog razreda a iza njega, u nizu, slijede kolege istorazrednike, a zatim sva ostala djeca, uključujući i polaznike vrtića.

Pjesme, plesa i dječjeg smijeha nije nedostajalo na ovoj manifestaciji, a to je jasan znak da je malešanima ova manifestacija od posebne važnosti

Kao svake godine, Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj novčano je pripomoglo održavanju ove prelijepe tradicionalne manifestacije.

Lina Stroescu

SLUŽBENI POSJET RUMUNJSKOJ

Izlaslanstvo Odbora za europske poslove Hrvatskog sabora na čelu s predsjednikom Odbora Domagojem Hajdukovićem i članovima Davorom Ivom Stierom i Ivanom Čelićem te tajnicom odbora Gabrijelom Kuharić-Kojić boravilo je u službenom posjetu Rumunjskoj na poziv predsjednika Odbora za europske poslove Zastupničkog doma Parlamenta Rumunjske Ștefana Mușoiua. Na sastancima je sudjelovala i veleposlanica Republike Hrvatske u Rumunjskoj, N.J.E. gđa Marija Kapitanović te zastupnik hrvatske manjine u Parlamentu Rumunjske i predsjednik ZHR-a, g. Giureci Slobodan Ghera.

Prvoga dana boravka 13.veljače, hrvatski su se zastupnici sastali s predsjednikom Odbora za europske poslove Zastupničkog doma Parlamenta Rumunjske, Viorelom Mușoiuom koji je zahvalivši hrvatskim kolegama na posjetu, čestitao Hrvatskoj na ulasku u Schengenski prostor i europodručje. U svojem je izlaganju istaknuo je kako je bilateral-

slova Republike Hrvatske, koji je više puta boravio u službenom posjetu Rumunjskoj, podcrtao je važnost podrške Rumunjske potencijalnim državama članicama EU-a, naglasivši da je u ovom trenutku to više nego potrebno. On je čestitao Rumunjskoj na odlučnosti koju je pokazala kada je trebalo dati status kandidata novim državama. Istaknuo je također da Rumunjska i Hrvatska dijele zajednički interes o proširenju Europske unije te snažno podržavaju sve države na europskom putu, ali je naglasio kako je nužno pokazati rezultate traženih reformi i privrženost europskoj politici.

Zastupnik Čelić istaknuo je potrebu proširenja bilateralne suradnje na turističkom, kulturnom i akademskom polju. Prema njegovim riječima, Hrvatska i Rumunjska su prijateljske države bez otvorenih pitanja čija se dobra suradnja očituje i u čestim posjetima hrvatskih dužnosnika Rumunjskoj, ali i obrnuto te kako su obje strane spremne na još snažniju suradnju.

na suradnja između dvije zemlje vrlo dobra, no da svakako ima prostora za poboljšanje, pogotovo u području gospodarstva.

Predsjednik Odbora za europske poslove Hrvatskog sabora, Hajduković, naglasio je kako je Rumunjska značajan partner Hrvatskoj te ujedno zahvalio na brizi za Hrvate u Rumunjskoj, navodivši: „Želim vam zahvaliti i na brizi za Moldaviju te na vašoj jasnoj europskoj orijentaciji koja se očituje i u pomoći Ukrajini te zbrinjavanju izbjeglica iz ove države” te dodao da Rumunjska može i dalje računati na političku i tehničku pomoć Hrvatske u vezi s ulaskom u Schengen i europodručje.

Davor Ivo Stier, bivši ministar vanjskih po-

Hrvatski su se zastupnici prvoga dana poslije podne sreli i s predsjednikom Odbora za europske poslove Senata Rumunjske Vasileom Dîncuom s kojim su razgovarali o važnosti parlamentarne demokracije te istaknuli da europski projekt nema alternativu.

Hrvatsko je saborsko izaslanstvo tijekom susreta s potpredsjednikom Zastupničkog doma Vasileom-Danielom Suciuom razgovaralo o mogućnostima jačanja parlamentarne suradnje, a sastalo se i sa zastupnikom Hrvata u Rumunjskom parlamentu Slobodanom Giureci-Gherom koji ih je izvijestio kako je zajednica Hrvata u Rumunjskoj vrlo jedinstvena, vrijedna i dobro integrirana u rumunjsko društvo.

Drugoga dana posjeta 14.veljače, izaslanstvo Hrvatskoga sabora je svoj boravak završilo sastankom s državnom tajnicom u Ministarstvu vanjskih poslova Danielom Grigore Gitman s kojom su razgovarali o proširenju Europske unije te situaciji na zapadnom Balkanu. Obje su se strane složile da proces proširenja mora ići dalje te da u tom području Europe nikako ne smije ostati praznina. Tijekom sastanaka razgovaralo se i o pomoći koja se pruža Turskoj i Siriji nakon razornih potresa.

Maria Lațchici

ZIUA NAȚIONALĂ A LECTURII

U prilejul Zilei Naționale a Lecturii, cadrele didactice din școlile noastre s-au străduit să organizeze cât mai multe activități de promovare a lecturii în rândul preșcolarilor și elevilor carașoveni. În timpul programului școlar, elevii au fost încurajați să prezinte cartea preferată, să citească din ea și să discute pe marginea ei. Elevilor le-a plăcut această inițiativă și cei mai mulți și-au adus câte o carte preferată de acasă ori le-au împrumutat de la bibliotecă. Copiilor din ciclul preșcolar cadrele didactice le-au citit cărți potrivite vârstei.

În România, începând cu anul 2022,

ziua de 15 februarie a fost stabilită ca fiind Ziua Națională a Lecturii. Această zi are, de asemenea, o semnificație istorică. Pe 15 februarie s-au născut două personalități culturale de seamă ale României, care au jucat un rol important în dezvoltarea educației românești, precum și în promovarea lecturii. Aceste două personalități sunt politicianul și criticul literar Titu Maiorescu, care a fost și fondatorul societății literare Junimea, și Spiru Haret — un renumit matematician și ministru al Educației, renumit pentru dezvoltarea sistemului educațional modern al țării noastre.

Lina Stroescu

OPĆINSKA KNJIŽNICA NA NOVOJ LOKACIJI

Općinska knjižnica Karaševa preseljena je na novu lokaciju tijekom cijelog razdoblja obnove prostora unutar Doma kulture. S obzirom da je prostor u kojem je knjižnica djelovala bilo potrebno obnoviti i modernizirati na način da funkcionalno i estetski odgovara trenut-

nim potrebama, knjige su privremeno preseljene u sjedište Turističkog informativnog centra u Karaševu.

„Trenutno su svesci knjižnice privremeno preseljeni i smješteni u Turističkom informativnom centru, a knjižnica će uskoro biti u funkciji”, rekao je nam Iakob Domaneanț, knjižničar općine Karaševo. Čitatelje čeka raširenih ruku i poziva ih da svakodnevno prekorače njezin prag na tom novom mjestu.

Svi zainteresirani mogu na policama knjižnice pronaći knjige iz školske bibliografije, beletristike, filozofije, umjetnosti, povijesti i drugih područja na hrvatskom i na rumunjskom jeziku. Knjižnica nudi i rječnike, enciklopedije, atlase, albume i specijalizirane časopise za konzultacije.

Lina Stroescu

